

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ШУМАРСТВА

Шуме Републике Српске

а . д . СОКОЛАЦ

**КОНТРОЛА (МОНИТОРИНГ) ШУМА ВИСОКЕ
ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ**

Бања Лука, јануар 2023. године

Шуме високих заштитних вриједности (High Conservation Value Forests) се третирају као категорије екосистема са посебним намјенама и условима управљања, као и посебним вриједностима (атрибутима) које посједују на одређеним локалитетима.

Подручја високих заштитних вриједности могу да буду мали дијелови шумских подручја (нпр. строго заштићена подручја, семенске састојине, извори водоснабдијевања, тресетишта, влажне ливаде, водна тијела итд.) или велики дијелови шумских подручја услед заштите природе или присуства неких ријетких, рањивих и угрожених врста на великој површини. Избор подручја високих заштитних вриједности заснива се на присуству једне или више посебних вриједности, што претпоставља њихово издвајање и обиљежавање (картирање)

Шумска газдинства, заједно са другим интересним групама у оквиру шумских подручја, треба да идентификују подручја шума високих заштитних вриједности уз дефинисање посебних мјера за њихово газдовање у циљу очувања или унапређења стања (мјере заштите), као и контролу примјене тих мјера. Све категорије подручја високих заштитних вриједности треба унијети у шумарска планска документа, дати прегледно по одељењима и одсијецима и уцртати у прегледне карте које су саставни дио Шумскопривредних основа и Извођачких пројеката у шумарству, и које је потребно да се налазе на огласним таблама или у службама техничке припреме, како би биле јавно доступне.

Мониторинг у шумама високе заштитне вриједности је редован и ти резултати се пажљиво анализирају како не би дошло до нарушавања, угрожавања или уништавања одлика које неку површину шума сврстава у шуме високе заштитне вриједности.

Мониторинг у (HCVF) шумама високе заштитне вриједности треба вршити једном годишње у периоду од маја до новембра везано за намјену издвојених шума и сврху за коју су издвојене како би се процијенила ефективност мјера коришћених ради очувања и побољшања атрибута карактеристичних за високовриједне заштићене шуме.

Координатори у газдинствима су у обавези да врше контролу издвојених шума високе заштитне вриједности и праве записнике конкретно за категорију високе заштитне вриједности. Контролу провести тако да приликом прегледа уочене евентуалне промјене се констатују у записнику (табела бр.2). Другу контролу провести у случају ванредне дојаве реонског лугара о појави болести и штеточина.

Како се овде ради о подручјима и шумама са посебним намјенама и условима управљања, односно усклађеним активностима газдовања, треба истаћи да се морају одредити и индикатори за праћење њиховог стања.

Индикатори које се могу користити за мониторинг су бројни. За већину високо заштитних вриједности индикатор је квалитет станишта, јер станишне промјене значе и пријетњу прије свега биолошкој разноликости, а затим и другим вриједностима. Зато се као општи индикатор обично узима структура састојине, састав врста, склопа и тако даље. Важан индикатор је и здравствена слика шуме, појава болести, штеточина, страних инвазивних врста и друго. Нпр. може се мјерити стање ријетких или ендемских врста, број појединих врста птица које одређену локацију користе за гнијеждење или у периоду сеобе, квалитет и проток воде водозаштитног подручја, степен ерозије земљишта итд. При избору индикатора треба тежити да они буду јасни и да се по могућности могу мјерити (квантитативни индикатори). Међутим, догодити ће се често да се поједини индикатори неће моћи мјерити, него ће се користити описни индикатори. Треба бирати гдје је год то могуће, више индикатора на основу којих се са сигурношћу могу утврдити промјене у шумама високо заштитних вриједности али у томе не треба претјеривати и сакупљати непотребне информације.

Примјери индикатора који се могу користити приликом мониторинга појединих категорија шума високе заштитне вриједности као и записника о мониторингу:

ШВЗВ 1.	<i>Шумске површине које садрже концентрације биолошког диверзитета, укључујући ендемичне, ријетке и угрожене врсте које су значајне на глобалном, регионалном или националном нивоу</i>
-------------------	---

Подкатегорија ВЗВ 1а - Заштићена подручја

Ентитетска легислатива садржи четири категорије заштићених подручја: заштићено природно подручје (природни и ловни резервати, прашуме и други споменици природе), национални парк, споменик природе (паркови природе), заштићени пејсаж и сјеменске састојине.

Мониторинг високо заштитних вриједности *сјеменских састојина* на ШПП треба да пружи основне информације о здравственом стању, квалитету стабала, производњи сјемена, евентуалним негативним или позитивним последицама које су се појавиле као резултат одређених мјера проведених у састојини или у непосредној њеној близини. Ради тако постављених услова и очекиваних резултата потребно је провести следеће активности у оквиру мониторинга високо заштитних вриједности сјеменских објеката:

- Сваке године, у току десетогодишњег турнуса, потребно је извршити прегледе квалитета и здравственог стања састојина, при чему се утврђују следећи параметри приказани у табели испод.

- Уколико дође до евентуалног нарушавања стања састојина, потребно је предложити мјере за заустављање таквог тренда и развој састојине усмјерити у супротном смјеру.

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА
ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ**

ШВЗВ категорија 1 - “Подручје које садржи глобално, регионално или локално
важне концентрације биодиверзитета”,
Подкатегорија 1а - “Заштићена подручја”- Сјеменска састојина

ШВЗВ Одјел ПЈ	Параметри који се надзиру	Мјесто надзирања параметара	Начин надзирања параметара	Датум	Утврђено стање
Заштићено подручје	Здравствено стање	Сјеменска састојина	Визуелно и постављањем клопки		
	Степен склопа		Таксативно мјерење		
	Урод сјемена		Визуелно и фотографисањем		
	Сакупљање сјемена		Визуелно и фотографисањем		
	Сакупљање сјемена од стране неовлашћених особа		Визуелно и фотографисањем		
	Присуство подмлатка и здравствено стање		Таксативно мјерење		
	Контрола сјече		Визуелно и фотографисањем		
	Управљање отпадом		Визуелно и фотографисањем		
	Праћење пожара		Визуелно и фотографисањем		
	Остало				

Заштићено подручје се проглашава *спомеником природе*, намијењеном за очување трајних природних карактеристика од изузетне важности, јединственог и значајног квалитета животне средине, отклањање и спречавање експлоатације и оштећења природе, те омогућавање становништву које живи у границама заштићеног подручја, коришћење природних добара које је у складу са циљевима заштите. Законом о заштити природе се обезбеђује очување бројних природних, пејзажних, хидролошких, спелеолошких, палеонтолошких, едукативних, научних и економских вриједности, те усклађивање вриједности са заштитом, кориштењем и развојем подручја

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА
ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ**ШВЗВ категорија 1 - "Подручје које садржи глобално, регионално
или локално важне концентрације биодиверзитета",
Подкатегорија 1а - "Заштићена подручја"- Споменик природе

ШВЗВ Одјел ПЈ	Параметри који се надиру	Мјесто надзирања параметара	Начин надзирања параметара	Датум	Утврђено стање
Заштићено подручје	Незаконита изградња објекта	Споменик природе	Визуелно		
	Експлоатација шљунка		Визуелно		
	Присуство отпада		Визуелно		
	Здравствено стање		Визуелно		
	Степен склопа		Таксативна мјерења		
	Присуство загађења		Визуелно фотографисањем		
	Контрола сјече		Визуелно фотографисањем		
	Незаконита изградња објекта		Визуелно фотографисањем		
	Остало				

Подкатегорија ВЗВ-1б - угрожене врсте и врсте у опасности

Угрожене врсте и врсте у опасности представљају један од најважнијих аспеката вриједности биодиверзитета. Шуме које садрже концентрацију угрожених врста или врста у опасности дефинитивно су много важније за одржавање биодиверзитета него оне које не садрже или садрже тек неколико таквих концентрација, јер овим врстама потенцијално пријети губитак станишта и њихов нестанак утицајем разних штетних агенаса (непримјерене активности човјека, лова, болести итд.).

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА
ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ**

ШВЗВ категорија 1 - " Подручје које садржи глобално, регионално
или локално важне концентрације биодиверзитета",
Подкатегорија 16- " *Угрожене врсте и врсте у опасности* "

ШВЗВ Одјел ПЈ	Параметри који се надиру	Мјесто надзирања параметара	Начин надзирања параметара	Датум	Утврђено стање
Диверзитет врсте	Општи изглед	Шуме значајне за очување ријетких, угрожених и врста у опасности	Визуелно и фотографисањем		
	Здравствено стање		Визуелно и постављањем клопки		
	Степен склопа		Таксативна мјерења		
	Сакупљање биљака		Визуелно и фотографисањем		
	Присуство отапда		Визуелно и фотографисањем		
	Остало				

Подкатегорија ВЗВ-1ц - Ендемске врсте

Су оне које се распрострању само на одређеном географском подручју. Ако је то подручје и просторно мало онда значај тих ендемских врста у погледу њиховог очувања постаје још већи, јер та просторна ограниченост повећава њихову осјетљивост.

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА
ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ**

ШВЗВ категорија 1 - "Подручје које садржи глобално, регионално
или локално важне концентрације биодиверзитета",

Подкатегорија 1ц- "*Ендемске врсте*"

ШВЗВ Одјел ПЈ	Параметри који се надзиру	Мјесто надзирања параметара	Начин надзирања параметара	Датум	Утврђено стање
Диверзитет врсте	Општи изглед	Шуме значајне за очување ендемских врста	Визуелно и фотографисањем		
	Здравствено стање		Визуелно и постављањем клопки		
	Степен склопа		Таксативна мјерења		
	Сакупљање биљака		Визуелно и фотографисањем		
	Присуство подмлатка		Визуелно и фотографисањем		
	Здравствено стање подмлатка		Визуелно и фотографисањем		
	Присуство отапца		Визуелно и фотографисањем		
	Остало				

Подкатегорија ВЗВ-1д - важне повремене концентрације

Подразумјева да се ова високо заштитна вриједност односи само на миграционе популације птица, међу којима многе врсте повремено, у различито вријеме, користе специфична станишта у одређеним фазама свог живота. Повремена станишта птица су сезонска или се користе током екстремних климатских услова када је у питању опстанак популације као цјелине. Изабрана привремена станишта могу се разликовати и географски и по врсти екосистема, па чак и по карактеристикама станишта унутар исте регије. Ова компонента високо заштитне вриједности укључује коридоре миграције птица, локације њиховог повременог боравка, те локације за размножавање. Ријетке, угрожене и међународно важне миграторне врсте птица које се гнијезде у БиХ или у великом броју прелијећу нашу земљу су: *Ardeola ralloides*, *Egretta garzetta*, *Emberiza cia*, *Falco vespertinus*, *Ixobrychus minutes*, *Nycticorax nycticorax*, *Phalacrocorax pygmaeus*, *Phalacrocorax carbo* i *Platalea leucorodia*.

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ

ШВЗВ категорија 1 - "Подручје које садржи глобално, регионално или локално важне концентрације биодиверзитета",
Подкатегорија 1д - "*Важне повремене концентрације*"

ШВЗВ Одјел ПЈ	Параметри који се надиру	Мјесто надирања параметара	Начин надирања параметара	Датум	Утврђено стање
Диверзитет врсте	Здравствено стање	Важне повремене концентрације	Визуелно и фотографисањем		
	Степен склопа		Таксативна мјерења		
	Недозвољен лов		Визуелно		
	Контрола сјече		Визуелно и фотографисањем		
	Период сеобе		Визуелно		
	Бројност		Визуелно		
	Присуство отапда		Визуелно и фотографисањем		
	Остало				

ШВЗВ 2.	<i>Шумске области које садрже глобално, регионално или државно важне простране шуме нивоа крајолика</i>
--------------------	---

Шумске области које садрже глобално, регионално или државно важне простране шуме нивоа крајолика представљају одређена компактна природна подручја у којима је очуван висок степен биодиверзитета, који садржи ријетке типове шума и обезбјеђује широк спектар захтјева другим живим градивним компонентама екосистема (дивљачи, на примјер), а који су ријетки у другим подручјима. За овај вид заштите крајолик се може сматрати значајним и онда ако је један од највећих у земљи, ако су шуме које садржи ријетке у држави или ако његова заштита није довољна у постојећем систему заштите у држави. Ову вриједност не могу имати шуме које су претежно или у цјелини подигнуте од интродукованих врста.

Циљ је да се идентификују пространа подручја нивоа крајолика која садрже стабилне шумске заједнице природно распрострањених врста, гдје њихова бројност, дистрибуција и природни процеси сукцесије у времену и простору нису битно измјењени дјелатностима човјека. Ријеч је о шумским екосистемима гдје се досадашњим системом газдовања сачувала општа слика природности подручја. За ову вриједност се могу кандидовати предјели гдје шума и шумска вегетација формирају природни мозаик и гдје многе врсте расту и у шумским и шумским екосистемима.

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ

ШВЗВ категорија 1 - ” Шумске области које садрже глобално, регионално или државно важне простране шуме нивоа крајолика“

ШВЗВ 3.	<i>Шумска подручја која садрже екосистеме који су ријетки, у опасности или угрожени</i>
----------------	---

Шумска подручја која садрже екосистеме који су ријетки, у опасности или угрожени идентификују се на основу: – списка ријетких и угрожених врста и екосистема; – стручних извјештаја научника о пропадању неких екосистема. Газдовање се врши уз стриктно спровођење мјера које ће омогућити стабилност ових шума и заштиту ових вриједности. Предузеће шумарства треба да развије мониторинг високе заштитне вриједности ових шума чији би резултати омогућили да се у будућности изводе адекватне мјере газдовања. Препоруке газдовања овим обично дају специјалисти из заштите, узгајања и уређивања шума. Процјена подразумјева анализу присуства таквих заједница. Уколико се у шумском подручју налазе одјели са шумским заједницама или стаблима, те заједнице су потенцијалне високо заштитне вриједности.

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА
ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ**ШВЗВ категорија 1 - " Шумска подручја која садрже екосистеме који су ријетки,
у опасности или угрожени"

ШВЗВ Одјел ПЈ	Параметри који се надиру	Мјесто надирања параметара	Начин надирања параметара	Датум	Утврђено стање
Шумска подручја која садрже екосистеме који су ријетки, у опасности или угрожени	Општи изглед	У заштићеном подручју	Визуелно и фотографисањем		
	Здравствено стање		Визуелно и постављањем клопки		
	Степен склопа		Таксативна мјерења		
	Сакупљање биљака		Визуелно и фотографисањем		
	Присуство отапда		Визуелно и фотографисањем		
	Бројност		Таксативна мјерења		

Подкатегорија ВЗВ-4а - Шуме важне за снабдијевање водом

Ријеч је о изворима и водотоцима која су унутар шумскопривредног подручја Јавног предузећа шумарства за која се поуздано зна да снабдевају водом локалне заједнице. По правилу се ради о цјелини сливног подручја или његовом највећем дијелу који обухвата неколико одјела. Шуме које пружају ову врсту заштите, нема сумње, имају истакнут атрибут високе заштитне вриједности. Ако ове шуме имају и додатне атрибуте (ријетке врсте, риједак тип шуме итд.), што код нас није ријеткост, њихова се вриједност сразмерно повећава. У ову категорију спадају и шуме које штите водене акумулације без обзира на њихову намјену и водене токове који нису у функцији снабдијевања становништва питком водом.

Овдје је ријеч о функцијама шума које су индиректно, али животно везане за човјека. Ова вриједност се дијели у три дијела: шуме важне за снабдијевање водом, шуме важне за заштиту од ерозије и шуме које пружају противпожарну заштиту.

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА
ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ**

ШВЗВ категорија 4 - "Критичне услуге екосистема",
Подкатегорија 4а "Шуме важне за снабдијевање водом"

ШВЗВ	Параметри који се надзиру	Мјесто надзирања параметара	Начин надзирања параметара	Датум	Утврђено стање	
Критичне услуге екосистема	Квалитет воде	На изворишту	Узимање узорка			
	Присуство прашине	Уз комуникације	Визуелно, присуство прашине на вегетацији			
	Проток воде					
	Здравствено стање	Шуме важне за снабдијевање воде	Визуелно и постављањем клопки			
	Степен склопа		Таксативна мјерења			
	Присуство сувих стабала					
	Стање и промјене на земљишту					
	Незаконита изградња објеката					
	Искоришћавање шума		Визуелно и фотографисањем			
	Присуство отпада					
	Пробијање уља, мазива и других течности					
	Искоришћавање шљунка					
	Кличина мртве дрвне масе					
	Остало					

Категорија ВЗВ-4б - Шуме важне за заштиту од ерозије

Шуме важне за заштиту од ерозије су значајне за одржавање стабилности терена, што укључује и заштиту од спирања и ерозије, клизишта и лавина. Законом о шумама ова се улога шуме нарочито истиче. Да би се спријечиле потенцијалне опасности за животе људи и њихова добра, губитак продукционог земљишта, штете у екосистемима и др., треба анализирати ерозиона подручја и шумама на тим теренима дати високо заштитне вриједности. При овоме треба уважавати нагиб терена, геолошку подлогу, дубину земљишта и састојинске прилике. Газдовањем у шумама нагиба преко 40% забранити било какве активности, а до 40% регулисати, односно ограничити, зависно од врсте земљишта и матичног супстрата. За шумске културе посебне мјере за газдовање планирати само на просторима гдје постоји спирање земљишта, ерозија и пријетња клизања. Процјена на основу: Шумскопривредних основа, карата одређеног подручја и осталих докумената. При овој процјени неопходно је консултовати локалну заједницу. Уколико шуме при процјени улазе унутар прага нагиба од 40% на чврстим теренима, односно 30% на пјесковитим теренима, та шума задовољава критериј шума високе заштитне вриједности.

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА
ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ**

ШВЗВ категорија 4 - "Критичне услуге екосистема",
Подкатегорија 4б "Шуме важне за контролу ерозије"

ШВЗВ	Параметри који се надзиру	Мјесто надзирања параметара	Начин надзирања параметара	Датум	Утврђено стање
Критичне услуге екосистема	Општи изглед	Шуме важне за контролу ерозије	Визуелно и фотографисањем		
	Стање и промјене на земљишту				
	Одумирање стабала и сушење				
	Недозвољене сјече				
	Изградња објеката комуникација				
	Остало				

Подкатегија ВЗВ-4ц - Шуме које пружају противпожарну заштиту

Шуме које пружају противпожарну заштиту представљају природну препреку ширењу пожара. Ово обично подразумјева природне појасеве лишћара у шумама четинара које су врло осјетљиве на појаву пожара.

ШВЗВ	Параметри који се надзиру	Мјесто надзирања параметара	Начин надзирања параметара	Датум	Утврђено стање
Критичне услуге екосистема	Општи изглед	Шуме које пружају противпожарну заштиту	Визуелно и фотографисањем		
	Стање и промјене на земљишту				
	Одумирање стабала и сушење				
	Осјетљивост врста				
	Праћење могућих узрочника пожара				
	Ложење ватре на недозвољеним мјњстима				
	Против пожарне пруге				
	Остало				

Шумска подручја фундаментална за задовољавање основних потреба локалних заједница су подручја са високо заштитном вриједности која се примјењује само за основне потребе. Шуме се неће сматрати шумама високе заштитне вриједности ако обезбеђују ресурсе који нису суштински значајни за локалне заједнице (на примјер, лов и риболов ради рекреације) и ако се ресурси могу добити на неком другом мјесту или се могу замијенити.

Мјере мониторинга :

- поштовање свих законских одредби
- стално праћење здравственог стања састојина
- сарадња са локалним заједницама општине , у циљу побољшања шума високе заштитне вриједности
- спречавање одлагања смећа свих врста
- ложење ватре је дозвољено само на предвиђеним мјестима
- забрана употребе хемијских средстава.

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ

ШВЗВ категорија 5 - ” Шумска подручја фундаментална за задовољавање основних потреба локалних заједница ”, - Излетиште

ШВЗВ	Параметри који се надзиру	Мјесто надзирања параметара	Начин надзирања параметара	Датум	Утврђено стање	Напомена
Потребе локалних заједница	Општи изглед	Излетиште	Визуелно и фотографикањем			
	Оштећивање стабала					
	Ложење ватре на недозвољеним мјестима					
	Присуство смећа					
	Контрола сјече					
	Остало					

Шумска подручја значајна за традиционални културни идентитет локалних заједница су шуме које су значајне за очување културног идентитета заједнице са тог подручја. То могу бити: шуме које су значајне за историју локалитета или о њима постоји нека легенда или су значајни вјерски туристички објекти и шуме или шумска земљишта у близини историјских, вјерских и/или културних споменика.

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА
ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ**

Категорија ШВЗВ 6 - "Шумска подручја значајна за традиционални културни идентитет локалних заједница", - Културноисторијски споменик

ШВЗВ	Параметри који се надзиру	Мјесто надзирања параметара	Начин надзирања параметара	Датум	Утврђено стање
Шумска подручја значајна за традиционални и културни идентитет локалних заједница	Неовлашћена ископавања	Културно историјски споменик	Визуелно и фотографисањем		
	Нарушеност естетике простора				
	Појава пожара				
	Појава објеката, комуникација или људи				
	Незаконито одлагање отпада				
	Остало				

Мониторинг шума високе заштитне вриједности ће се вршити у складу са Елаборатом за издвајање ШВЗВ.

Број: 05.1/МЗТ-361-2/23

Датум, 01.02.2023.

в.д. ДИРЕКТОР-а

Славен Гојковић, дипл. инж. шумарства

ШУМСКО ГАЗДИНСТВО :

Број:

**ИЗВЈЕШТАЈ МОНИТОРИНГА
ШУМЕ ВИСОКЕ ЗАШТИТНЕ ВРИЈЕДНОСТИ**ШВЗВ категорија 1 - "Подручје које садржи глобално, регионално или локално
важне концентрације биодиверзитета",

Подкатегорија 1а - "Заштићена подручја"- Сјеменска састојина

Привредна јединица	Одјели	Површина (ha)	Категорија (НСVF) ВЗВ	Индикатори:	
				Здравствено стање	Присуство подмлатка и з.стање
				Степен склопа	Контрола сјече
				Урод сјемена	Управљање отпадом
				Сакуљање сјемена	
Опис:					
Привредна јединица	Одјели	Површина (ha)	Категорија (НСVF) ВЗВ	Индикатор:	
Опис:					

